

TOELICHTING PROGRAMMA STUDIEDAG 'DE KRACHT VAN SPEL'

Dagvoorzitter: Wilma Van Esch

Wilma is procesbegeleider, schrijfster en spreker op het gebied van onderwijs en opvoeding. Met de focus op welbevinden en betrokkenheid van kinderen, medewerkers en leidinggevende, verbindt ze pedagogische theorie aan dagelijkse praktijk en handelen.

(<https://www.wilmavanesch.nl/>)

PLENAIRE LEZING 'De kracht van Spel' door Dr. Annerieke Boland

Annerieke Boland is lector Jonge kind aan Hogeschool IPABO. Zij doet praktijkonderzoek naar spelend leren en het belang van spelen voor de ontwikkeling van kinderen tussen 2 en 8 jaar.

Iedereen weet dat jonge kinderen veel spelen. Maar spelen is ook een belangrijk kenmerk van volwassenen. Mensen die spelen, floreren! Wat betekent dat voor het belang van spelen in de opvang en op school? Te vaak wordt gedacht in een tegenstelling tussen 'leren' en 'spelen', maar leren en ontwikkelen vindt juist plaats in spel. Als de professional het spel van kinderen begrijpt, kunnen ze kinderen echt ontmoeten, van mens tot mens. En vanuit die ontmoeting wordt spel een krachtige context voor de brede ontwikkeling van kinderen.

<https://www.linkedin.com/in/annerieke-boland-0b302b6/>

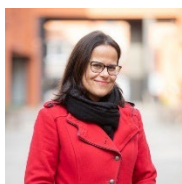
WORKSHOPS:

1. Spelenderwijs in verbinding met je kleuters

*Dr. Caroline Van Craeyveldt, praktijkonderzoeker en kernexperte bij het Expertisecentrum 'Education & Development' van UC Leuven-Limburg (BE), neemt je mee in het onderzoek dat aan de basis ligt van **hoofdstuk 2** van het boek 'De kracht van spel'.*

Hoe ga je spelenderwijs in verbinding met je kleuters, ook als het moeilijk gaat? In deze workshop verkennen we de Samen-Spel methodiek om connectie te maken met alle kleuters in je klas, ook de meest kwetsbare kleuters. We bespreken casussen uit het boek "De kracht van spel".

<https://research-expertise.ucll.be/en/expertcenters/education-development>

<https://www.linkedin.com/in/caroline-vancraeyveldt-86005917/>

2. Taal in spel

*Dr. Annerieke Boland, onderzoeker aan het kenniscentrum Spelend en onderzoekend leren aan van Hogeschool IPABO in Amsterdam en Alkmaar (NL), neemt je mee in het onderzoek dat aan de basis ligt van **hoofdstuk 4** van het boek 'De kracht van spel'.*

In het doen-alsof spel van peuters en kleuters doen zich vele kansen voor om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren. Als je meespeelt, kun je kinderen uitdagen om zelf te praten en denken. Maar hoe speel je mee zonder het spel over te nemen? En hoe daag je kinderen dan uit, passend bij het verhaal dat gespeeld wordt? In deze workshop krijg je praktische handvatten aangereikt om de kwaliteit van spel en taal te versterken.

<https://www.ipabo.nl/lectoraat/jonge-kind/>

<https://www.linkedin.com/in/annerieke-boland-0b302b6/>

3. Loose parts play en schemaspel

*Hilde Stroobants, praktijkonderzoeker en kernexperte bij het Expertisecentrum 'Education & Development' van UC Leuven-Limburg (BE), neemt je mee in het onderzoek dat aan de basis ligt van **Intermezzo II** in het boek 'De kracht van spel'.*

Waarom stoppen peuters zo graag allerlei spulletjes tussen de kussens van de sofa? En waarom blijven ze dat doen, ook als je al enkele keren herhaald hebt dat het niet mag? Wat leert Jetty als ze met een zeefje water probeert te scheppen. Opnieuw en opnieuw en opnieuw. Of als ze met haar eigen schaduw danst? Wat steekt Torin op van al die keren dat hij met die kinderwagen van de ene hoek naar de andere rijdt om er telkens wat blokken achter te laten? 'Wat schattig,' hoor je dan wel eens, of: 'Ze zijn 'maar' aan het spelen.' Maar in wat op het eerste zicht nog vaak onbestemd spel lijkt, zit wel degelijk een pak leren vervat. Dat weten we uit brein- en praktijkonderzoek. Wanneer jonge kinderen spontaan gaan spelen met open eind materialen, kan je daarin vaak al herkennen waar hun 'gedachten' zitten. Hun handelingsschema's zijn vaak een uiting van onderliggende denkschema's. De basis van onder andere rekenen en rekenvaardigheden wordt gelegd.

In deze workshop gaan we actief aan de slag met materialen, foto's en video. De Kijkwijzer Zichtbaar Leren in Loose Parts Play helpt ons om het spontane spel van kleuters met open eind materialen te verbinden met het denken dat hun handelen vorm geeft, en dat zich op zijn beurt ook vanuit het spel ontwikkelt.

<https://research-expertise.ucll.be/en/expertcenters/education-development>

<https://www.linkedin.com/in/hilde-stroobants-7883052a/>

4. Partners in spel

*Jo Van de Weghe, praktijkonderzoeker in het onderzoekscentrum 'Toekomstgedreven Onderwijs' aan de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen (BE), en Jan Van de Wiele, teamleider vorming en consult onderwijs van het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs Leuven – CEGO (BE), nemen je mee in het onderzoek dat aan de basis ligt van **hoofdstuk 6** van het boek 'De kracht van spel'.*

Als de brede diversiteit van je klasgroep een onuitputtelijke bron van inspiratie wordt om het leren en ontwikkelen van jonge kinderen vorm te geven.

In deze workshop dompelen we je onder in effectieve praktijken om jonge kinderen partner te maken van het curriculum in de kleuterklas. Verwacht je aan authentiek beeldmateriaal, getuigenissen van leerkrachten en soepel hanteerbare methodes om o.a. *spreekdurf* en *zelfvertrouwen* van je groep te boosten.

Door gebruik te maken van een *participatieve aanpak* maak je kinderen co-regisseur van het curriculum en oogst je betrokkenheid. Nieuwe inzichten rond het ontwerpen van een thema, een weekplanning en een verdiepend aanbod worden gedeeld.

Deze workshop is hands on voor leerkrachten uit de onderbouw en geeft tevens een unieke kijk op het kleuteronderwijs in de superdiverse stad Antwerpen. Een onderwijslaboratorium dat samen met leerkrachten antwoorden vindt op brede maatschappelijke uitdagingen.

[Toekomstgedreven Onderwijs | Karel de Grote Hogeschool Antwerpen \(kdg.be\)](#)

[Jan Van de Wiele - Cego Vorming & Consult](#)

<https://www.linkedin.com/in/jo-van-de-weghe-4bb58347/>

<https://www.linkedin.com/in/jan-van-de-wiele-b2a2a368/>

5. Zelfsturing als motor voor spel

*Ilse Aerden, praktijkonderzoeker bij het Expertisecentrum 'Education & Development' van UC Leuven-Limburg (BE), neemt je mee in het onderzoek dat aan de basis ligt van **hoofdstuk 3** van het boek 'De kracht van spel'.*

Kinderen spelen. Ze doen dat spontaan. Toch zijn er kinderen die ondanks een rijke leeromgeving niet echt tot rijk spel komen. Het lijkt alsof hun motor hapert. Ze vlinderen van de ene naar de andere hoek. Nemen alles eens vast, leggen alles uit op tafel of op de grond, om dan weer iets anders te doen. Of ze blijven steeds hetzelfde spel opnieuw spelen, zonder enige merkbare evolutie. Zelfsturing kan hierin een belangrijke rol spelen. Leerkrachten hebben dan de neiging om de activiteit sterker te gaan sturen door bijvoorbeeld opdrachtjes te geven. Maar werkt dit wel in spel? En stimuleer je zo ook de zelfsturing? In deze workshop ontdek je hoe de 3 V's een kapstok zijn om ook deze kleuters te ondersteunen in hun spel en hun ontwikkeling. We bespreken de twijfels tussen sturen en ruimte geven, én verkennen verschillende handelingsmogelijkheden van volgen en loslaten tot prikkelen en gericht ondersteunen.

<https://research-expertise.ucll.be/en/expertcenters/education-development>

<https://www.linkedin.com/in/ilse-aerden-284b4426/>